

BRIEF UIT DEN VREEMDE

XIII DE CONGRES DER FRANSCH SPREKENDE OTO-NEURO-OPHTHALMOLOGEN.

Van 4—6 October had in Straatsburg het 13e Fransche O.N.O.-congres plaats onder voorzitterschap van prof. REDSLOB en met als secretaris prof. TOURNAY, uit Parijs. Meer dan 100 Fransche, Zwitsersche, Belgische, één Spaansche en twee Nederlandsche artsen namen deel aan deze bijeenkomst.

Het hoofdthema, dat gedurende één vollen dag en één middag werd behandeld luidde: „Hypertensions artérielles malignes”.

Prof. M. RISER uit Toulouse bracht over dit onderwerp rapport uit van algemeen en neurologisch standpunt. Dr. FAVRE uit Toulouse behandelde de oto-rhinolaryngologische aspecten en de doctoren COUADAU en PLANQUES de ophthalmoscopie dezer ziekten.

Het rapport van RISER, dat uitmuntte door helderheid en breedheid van opzet, gaf een samenvatting van alles wat er op dit gebied de laatste jaren in de wereld gewerkt is, schonk in het bijzonder aandacht aan de onderzoekingen, die in Toulouse door talrijke medici in nauwe samenwerking tot stand zijn gebracht. Het ging uit van de vele en voortreffelijke studies, die de Fransche neuro-physiologen en neuropathologen in de laatste 10 jaren over den bloedsomloop in de hersenen hebben verricht (RISER, ALAJOUANIN, THUREL en anderen).

Ofschoon RISER het voorkomen van zoogenaamde primaire hypertensies, de conceptie der Duitschers en Amerikanen, niet ontkende, wees hij er met nadruk op, dat de kwaadaardige hooge bloeddruk als syndroom bij alle mogelijke, langen tijd goedaardig lijkende hypertensies kan voorkomen.

Een maligne ontwikkeling ziet men soms bij op zich zelf goedaardige paroxysmale hypertensies, bij glomerulo-nephritides, bij de hypertensies van lijders aan M. BASEDOW, bij plethoralijders, bij hypertensies, die in de menopauze ontstaan en bij oogenschijnlijk goedaardige hypertensies van het 40ste jaar.

RISER wil in den malignen vorm dus een syndroom zien, dat zich soms autonoom ontwikkelt, meestal op een pathologischen bodem.

De pathologie van den hoogen bloeddruk is nog verre van duidelijk. Groote beteekenis heeft de kort of langer durende ischaemie van nieren en bijniere, doch de oorzaak van deze ischaemie ligt in het duister. Men komt niet veel verder dan de onbewezen hypothese van neuro-endocrine vaatkrampen. RISER bestreed de veronderstelling, dat bij deze ziekten in het bloed toxische stoffen circuleeren; transfusies van bloed van hypertensie-lijders bij normale personen geven geen bloeddrukverandering. Hij vond op 30 gevallen van maligne bloeddrukverhooging slechts 2 maal anatomische afwijkingen in de arteriolae (endotheliumwoekering) van huid, spieren, en perirenaal weefsel. De arteriolae in de nieren zijn reeds in de vroege phase der ziekte aangetast. De capillaroscopie levert onbetrouwbare resultaten, de broosheid der vaten (proef van LEVRAT) is ook bij de goedaardige vormen veranderd, de inspuitingen van histamine in de huid bij den malignen vorm geeft duidelijk een veranderde reactie. Essentieel is en blijft de bloeddrukverhooging, doch men bedenke wel, dat deze niet in alle stroomgebieden even sterk is. Essentieel zijn waarschijnlijk anatomische afwijkingen in de nieren, doch men meene niet, dat deze primair zijn.

Groote beteekenis wordt gehecht aan afwijkingen van het vegetatieve zenuwstelsel, doch men komt niet verder dan: „Dérèglement complet du système nerveux végétatif du tonus vasculaire”.

Daar de chirurgische behandeling (de eenige behandeling, die resultaat oplevert) alleen zin heeft, wanneer men tijdig overgaat tot ingrijpen, is het hoogst belangrijk de diagnose der maligniteit zoo spoedig mogelijk te stellen. Dit geschiedt op grond van de volgende verschijnselen:

a. aanhoudende snelle verhooging van den gemiddelden en van den minimum bloeddruk;

b. verschijnselen van „claudication cérébrale et coronarienne”: intermitterende ischaemie in de cerebrale circulatie en in het coronaria-systeem;

c. oedeem van de papilla N. optici en hersenoedeem;

d. negatieve uitslag van de histamine-proef.

Groote beteekenis werd door neurologen en ophthalmologen aan de oedemen gehecht. Voortdurende contrôle van den fundus oculi is dan ook een der eerste vereischten, die men moet stellen aan een goede behandeling der hypertensie. Is eenmaal de diagnose maligne hypertensie gesteld, dan is er slechts één mogelijkheid: opereeren.

De Fransche clinici, die verschillende methodes hebben gebruikt, hellen er nu vrijwel allen toe over de methode van PEET toe te passen; zij beschreven resultaten, die niet geheel onbevredigend genoemd kunnen worden. Het is echter zaak, geen moribunde zieken te opereeren en zoo vroeg mogelijk in te grijpen. Anderzijds dient te worden vermeden ook lijders aan benigne hypertensies aan de gevaren van een operatie bloot te stellen: men heeft den indruk, dat de Amerikaansche statistiek hierdoor te fraai is.

De laatste middag van het congres was georganiseerd door de Vereeniging van O.N.O. uit Fransch Zwitserland. Ondergeteekende had daar het voorrecht een mededeeling te mogen doen betreffende de hersenen van een doofstomme. Het zou te ver voeren dit programma geheel te verslaan.

Belangwekkend was een voordracht van MORSIER over Photophobie bij amaurose. STREIFF rapporteerde over neurofibromatose en haemangiomen van de huid, JÉGUIER over acute multiple sclerose, CRUCHET over encephalitis epidemica, SAVOY over hydantoïne-behandeling bij epilepsie, BÄRTSCHI over posttraumatische cervicale migraine en sympathisch syndroom van BARRÉ.

Tegen den opzet van dit congres waren wel bezwaren te opperen: de oor-, neus- en keelarts kwam vrijwel niet aan het woord en de hypertensie behoort eigenlijk meer tot het gebied der internisten. Te weinig aandacht werd besteed aan den psychologischen achtergrond van de hypertensie (zie FLANDERS DUNBAR, ROWN-TREE en anderen).

Aan den anderen kant is dit onderwerp voor den neuroloog en ophthalmoloog zeer belangrijk en het werd zeer fraai en breed behandeld.

De organisatie was uitstekend en wij Nederlanders kwamen onder den indruk van het hooge peil dezer Fransche wetenschappelijke demonstratie, die waarschijnlijk niet behoeft onder te doen voor Angelsaksische praestaties. Ik kreeg den indruk, dat onder de deelnemers aan dit congres het besef, dat Frankrijk aangewezen is leiding te geven in de West-Europeesche cultuur, sterk leefde en dat men zich daarbij zeer wel bewust is, dat zoowel in het Oosten als in het Westen machten zijn, die deze zelfstandigheid van West-Europeesche cultuur en wetenschap slechts ongaarne aanvaarden.

Straatsburg, dat ernstig beschadigd is door oorlogsgeweld, bood den congressisten een gastvrije ontvangst, en een tocht door den Elzas gaf ons de gelegenheid zoowel den rijkdom van natuurschoon en wijnbergen te bewonderen als ontzet te zijn over de verwoestingen van talrijke charmante dorpjes in deze deels zoo begenadigde, deels zoo ongelukkige landstreek.

Loosduinen, October 1946

V. W. D. SCHENK

FEUILLETON

REDE, GEHOUDEN TE BATAVIA OP 20 JUNI 1946 DOOR PROF.
A. DE WAART BIJ DE OVERDRACHT DER FUNCTIE VAN PRESIDENT
DER NOODUNIVERSITEIT AAN PROF. C. D. DE LANGEN

Beste DE LANGEN

Als thans aftredent President der Nooduniversiteit en als een Uwer oude medewerker wil ik U welkom heeten, welkom in ons midden en welkom in Indië. Het is al weer ongeveer 10 jaar geleden, dat U dit land verliet na een reeks van jaren hard werken, niet alleen als geneesheer en als docent der Stovia, maar ook als